

GUIA

DIDÀCTICA

Groc i rodó

Autoria: Marta Costa
© Editorial Flamboyant

 Flamboyant

Muriel Villanueva, Ferran Ort

GUIA DIDÀCTICA *GROC I RODÓ* | 2

Compareu el protagonista a la portadella i a la coberta: el veuen igual o diferent? Té les galtes vermelles; perquè podria ser? Si sorgeix de forma natural, podeu parlar de posar-se vermell de ràbia, de vergonya, de calor... i deixar una mica d'espai perquè puguin parlar de les seves vivències.

Per la narrativa del conte, pot ser més interessant esperar i no revelar quin és el secret del protagonista. Com que això ho podem saber bastant aviat, està bé mantenir el misteri fins que arribem a la il·lustració dels primers llençols estesos.

LLEGIM I MIREM

Durant la lectura

Quan feu la lectura en grup, deixeu temps per observar i comentar tota la informació que veiem a la pàgina: el text i la imatge expliquen la història sencera. Els recursos visuals ens permeten entendre el relat, el complementen, el clarifiquen o l'emfatitzen.

● Les imatges

Pareu atenció en el diàleg entre el groc i el blanc i negre. El color groc ens aporta informació addicional i té una càrrega simbòlica molt important. Ens mostra on és el protagonista (finestra amb el llum encès), dona color al núvol que té damunt el cap i que canvia de forma i mida, és el color de l'ocell que el desperta, etc.

Què ens transmet la mida dels elements i objectes que té el protagonista al voltant, com ara la maleta plena de roba, els plats de sopa, els braços dels companys i l'adult a la casa de colònies, etc.? Per què són tan grans? Per què creuen que l'il·lustrador els ha fet així? Ens vol explicar alguna cosa concreta com, per exemple, com se sent el protagonista? Són realment així de grans, les coses, o és com les veu el protagonista?

● Els textos

Fixeu-vos que els textos són curts i directes i donen informacions sobre l'estat d'ànim del protagonista, com se sent, com actua. Les pàgines sense text caldrà que les narreu, ja sigui mitjançant preguntes als infants o amb una petita explicació de què hi passa.

Descobrim el secret

A la tercera doble pàgina és quan es descobreix què és allò groc i rodó que ens anunciava el títol.

***“Té un secret GROC i RODÓ
que cada nit se li apareix al llençol
i que no vol compartir.”***

Amb l'ajut de la il·lustració, demaneu que endevinin el secret que guarda el protagonista. Tot i així, encara pot passar que no sàpiguen quin és, aquest secret. Si és així, podem continuar la lectura i on segur que ho descobriran serà a la desena doble pàgina, on veiem que el groc ho inunda tot i al llençol hi ha la taca rodona i groga del pipí.

FEM Després de la lectura

Un cop acabada la lectura, teniu molts temes sobre els quals parlar. Podeu començar preguntant-los si ells tenen el mateix secret que el protagonista.

Identificació amb el personatge

Té nom, el protagonista? Podria ser qualsevol de nosaltres, i això ens ajuda a empatitzar amb el seu problema i ficar-nos dins la seva pell. Qualsevol preocupació (no només l'enuresi) pot fer-nos sentir sols, avergonyits, tristos, indefensos, inferiors, culpables, etc. Són sentiments universals i, per tant, podem identificar-nos fàcilment amb un personatge de ficció que els pateixi.

És probable que, amb les edats amb què treballeu, l'enuresi nocturna formi part del dia a dia de molts dels alumnes. Per tant, teniu ocasió de treballar per normalitzar un fet habitual i comú a la seva edat. Afavoriu que expliquin les seves vivències personals i s'expressin davant dels companys, sigui sobre l'enuresi o sobre alguna altra preocupació.

Podeu fer-los preguntes, també, sobre l'experiència de la lectura: com s'han sentit mentre es llegia el conte? Sentien el mateix que el protagonista? Han estat en algun moment tristos o preocupats? I contents? I alleujats? Que relacionin aquests sentiments amb moments concrets del conte i vegin si a la resta de companys també els ha passat el mateix o no.

A banda de la conversa sobre la lectura, us proposem un parell d'activitats que inclouen una fitxa amb la informació bàsica i l'explicació del seu desenvolupament.

TINC VERGONYA QUAN...

Nivell	Infantil i cicle inicial (4-8 anys)
Materials	Material per escriure i dibuixar
Àrea de coneixement	Llengua Expressió artística: visual i plàstica
Objectius	Aprendre a identificar el sentiment de vergonya. Explicar i compartir situacions i vivències pròpies sobre les emocions.
Competències bàsiques. Àmbits i dimensions	Àmbit d'educació en valors: Dimensió personal / Dimensió interpersonal / Dimensió social Àmbit lingüístic: Dimensió de comunicació oral Àmbit d'aprendre a aprendre Àmbit d'autonomia i iniciativa personal
Agrupació	Gran grup
Durada	Una sessió de treball (50 minuts)

Desenvolupament

Parlar de la vergonya implica tenir consciència emocional, que se sol desenvolupar cap als cinc anys. També poden identificar aquest sentiment amb l'expressió de la cara o del cos. Tot sovint, però, la confonen amb la por. La por de no ser acceptat per la resta, de ser diferent, de no saber com reaccionar davant una situació nova, etc., està molt a prop de la vergonya.

Es tracta que cadascú pensi en una situació que li faci sentir vergonya, la que vulguin. Si ho creieu oportú, poden escriure-la: “Tinc vergonya quan he de parlar amb desconeguts”, “Tinc vergonya si em miren quan ballo”, etc. La idea és que expliquin la situació i puguin preguntar per què senten vergonya (“perquè no els conec i em fan por”, “perquè no sé ballar”, etc.). Moltes vegades, el que genera aquests sentiments són prejudicis o la por de patir situacions de perill. Sigui com sigui, és important que parreu de com afrontar i superar les situacions a les quals s’exposin i fer-los entendre que el que senten és natural.

Tot sovint, la vergonya va relacionada amb un sentiment de culpa o inferioritat. Per veure si la situació que han descrit els produeix sentiment de vergonya, poden respondre aquestes preguntes:

- És una emoció agradable?
- És dolorosa?
- Em preocupa què pensaran els altres?
- Penso que soc diferent?
- Crec que soc pitjor que els altres?
- Em fa sentir malament?

Un cop hàgiu pogut parlar-ne, es tracta que es dibuixin en la situació que han explicat amb el màxim de detall possible pel que fa a la seva expressió corporal, els elements o persones que hi entren en joc, la ubicació, etc.

AUTORETRAT AMB NÚVOL

Nivell	Cicle inicial i mitjà (6-10 anys)
Materials	Paper i material per dibuixar
Àrea de coneixement	Expressió artística: visual i plàstica Llengua
Objectius	Prendre consciència de situacions desagradables. Aprendre a identificar sentiments i emocions pròpies. Ajudar-se a ells mateixos i als companys compartint malestars o secrets.

Competències bàsiques. Àmbits i dimensions

Agrupació

Durada

Àmbit d'educació en valors: Dimensió personal / Dimensió interpersonal / Dimensió social
Àmbit lingüístic: Dimensió de comunicació oral
Àmbit d'aprendre a aprendre
Àmbit d'autonomia i iniciativa personal

Gran grup i individualment

Una sessió de treball (50 minuts)

Desenvolupament

Aquesta activitat gira al voltant dels secrets. Si treballeu amb alumnes més grans, és probable que no comparteixin el mateix secret que el nen del conte, però en tindran d'altres que potser també els fan sentir malament. Procureu crear un clima de confiança i de seguretat i convideu-los a explicar-se davant del grup.

Abans de posar en comú experiències, s'han de dibuixar amb un núvol d'un color al damunt del cap, talment el protagonista de la història. Aquest núvol, del color que decideixin ells mateixos, representarà el seu secret.

Després de dibuixar-se, hauran de poder parlar del seu secret, de com els fa sentir i de per què no el volen explicar. Es tracta d'afavorir la confiança i la seguretat per parlar davant la resta. En compartir un secret, el núvol desapareix i, a més, tranquil·litza adonar-se que a més nens i nenes els passa el mateix o alguna cosa similar. Un cop compartit el secret, poden pintar el núvol de color blanc, fent-lo desaparèixer de damunt del seu cap.

En la fase de posada en comú, no s'ha de forçar que cap alumne expliqui allò que no vulgui explicar. És possible que prefereixin parlar-ne només amb un adult o amb un company o amic, o que encara no estiguin preparats per parlar-ne. L'activitat està pensada per normalitzar els sentiments, per prendre'n consciència i per saber que parlar-ne i saber que no s'està sol ajuda.

Dibuix: Madalena E.